

Med Hensyn til dem har jeg ogsaa sagt Dem, at med den Organisation, vi havde, kunne vi faae noget Brugeligt, naar vi rettede de enkelte Feil, som maatte erkjendes at være tilstede. Jeg har meget stærkt udhævet for Dem, at det var vanskeligt at faae den store og ulige fordelte Vernepligtsmasse indordnet i den nuværende Hæverordning, og jeg har sagt Dem, at vi havde for faa Befalingsmænd, og navnlig for faa faste Befalingsmænd. De Herrer ville ogsaa se, at den samme Tanke bliver ved at gaa igjen. Jeg udtalte allerede ifjor, saaledes som jeg har udtalt mig iaar, at i de Forslag, som jeg har fremlagt til Lønningssvænset, var der ikke taget Hensyn til Stigningen i Priserne, fordi jeg ikke troede at kunne fremsætte Forslag derom, førend det kunde komme alle andre Statsmedlemmænd til Gode; men jeg har udhævet, at saavel for Befalingsmændene som for alle de øvrige Personer i Hæren vare Lønningerne gennemgaaende knapt tildele. Være Medlemmer ville se, at der ikke har været nogen Leilighed, som jeg har ladet gaa hen uden at benytte den, og de ville vide, at jeg har kæmpet med overordentlige Vanskeligheder. Jeg har forelagt Lovforslag nok, men ikke faaet ret mange frem; jeg har faaet nogle forkastede og nogle begravede; men ærede Herrer skulle ikke kunne sige om mig, at der er noget Punkt, hvor jeg ikke har gjort, hvad jeg burde gjøre, for at faae dem fremmede. De Herrer ville erindre, at da der ifjor gaves Leilighed, benyttede jeg den til, samtidigt med at der gaves Tillæg til Underofficererne, ogsaa at faae Noget uddivert for Spillmændene som ogsaa for de yngste Officerer. Det var vel ikke store Ting, men de Herrer ville se, at jeg passer paa, hvor Leiligheden er der, og søger at benytte den; jeg arbejder i Salen, i Udvalgene og over for de enkelte Medlemmer for at faae sat igjen, hvad jeg anser for nødvendigt, nemlig, at vi i Mar til den 1ste Mai kunne komme til at uddanne flere Officerer, for at vi ikke skulle komme til at arbejde med Bataller. De Herrer ville se, hvad jeg vil, og at jeg fra første Færd aabent og ligefrem har sagt det, og at jeg ikke har ladet nogenformelt Leilighed gaa forbi uden at arbejde Overensstemmelse hermed. Jeg tillod mig at sige for Dem, at jeg troede det muligt at bringe den nuværende Ordning; men jeg sagde tillige, at det kun kunde ske ved overordentlig strengt og alvorligt Arbejde baade for Officerer og Mandskab. Vil man have Orden paa det, vil man have Hærens Mandskab vel uddannet og vel disciplineret, maa der arbejdes med den alleryderste Kraft fra Officerernes Side, og saa maa man pine al den Nytte ud af Liden, som man kan for Mandstabets Vedkommende. Det er det, jeg anser nødvendigt. Jeg har sagt, jeg maa arbejde hen til at faae vor Hæver uddannet saa godt som muligt og vel disciplineret;

men derfor er der ogsaa en anden Retning, hvor jeg selvstændig føler mit Ansvar. Jeg sagde til mig selv, at det var nødvendigt, at Mandstabets Tid benyttedes saa godt som muligt til Uddannelse, og jeg erkjendte da, at jeg der ved Siden af havde den Pligt at sørge for, at Mandstabet, naar det uddannes saa strengt, naar man lagde saa meget Beslag paa dets Tid og Kræfter, da ogsaa kunde taale disse Anstrengelser. Jeg søgte fuldstændig, at jeg havde et Ansvar for, at Mandstabet under Uddannelsen virkelig kunde taale at være Gjenstand for den strenge Tjenestens Fordringer. Jeg ansaa det for et langt større Ansvar, jeg i den Henseende havde, end det Ansvar, jeg havde for de 4 Millioner, som staa paa Budgettet, og jeg er meget mere bange for mit Ansvar overfor de 10,000 Mand, som aarligt anbetroes Krigsbestyrelsen, end for de 4 Millioner. Det er min Opfattelse, at Mandstabet er Noget, der af Folket er betroet til Krigsbestyrelsen; vi modtage dem sunde og raske paa Sjæl og Legeme, og vi have den Forpligtelse at give dem paa samme Maade tilbage til Befolkningen. Vi have den Forpligtelse at gjøre Alt, hvad vi kunne, for at Mandstabet kan vende tilbage styrket paa Legeme og Sjæl. Mine Herrer, dette Ansvar føler jeg fuldstændig, og Sjælens deraf har været ledende gennem mange af mine Bestræbelser. Derfor var Noget af det Første, jeg gjorde, da jeg overtog Krigsbestyrelsen, at jeg søgte at klare mig Mandstabets Stilling i den Henseende. Jeg maatte vide, om Folkene havde tilstrækkelig Mæring, om de havde gode og luftige Boliger, hvor de kunde leve under heldige sanitære Forhold, jeg maatte vide, om der blev givet dem den nødvendige Hvile, og om de ikke paa uønskelig Maade bleve udsatte for f. Ex. Klimats Haardhed, og ligeledes maatte jeg vide, om de ikke paa uønskelig Maade bleve udsatte for de Feil, som den 22-aarige, ikke altid i Moralens stærke Mand, kunde have Vanskelighed ved at modstaa, og jeg maatte fremdeles endelig vide, om Mandstabet saaledes i det Hele blev vænnet til Orden og Disciplin, at det var saavel under Kontrol af sine Herrer som under Kammeraternes Kontrol, hvilket er Noget, der heller ikke kan undværes. Disse Forhold lod jeg gjøre til Gjenstand for Undersøgelse, og jeg skal nævne enkeltvis disse forskellige Punkter.

Det første Spørgsmaal, jeg lod undersøge, var det, om man kunde gjøre Regning paa, at Mandstabet virkelig var lønnet saaledes, at det for Lønningen kunde faae den Mæring, som var nødvendig for at erstatte den Afgang i fysik Kraft, der gik til ved Arbejdet under Tjenesten. Jeg lod dette Spørgsmaal behandle dels af Læger og dels af Befalingsmænd saaledes, at baade Tjenestens Krav og Lægerens Kyndighed kunde være repræsenteret